

A krakkói Jagelló Egyetem Patikamúzeuma

Krakkó hangulatos sétálóutcáján, a Florianska 25. szám alatt találjuk Lengyelország legnagyobb patikamúzeumát, melyet 1946-ban alapítottak. Öt szinten, a pincétől a padlásig mutatja be a gyógyszerészet történetét a középkortól egészen a modern időkig.

A pincében – mely hajdanán fontos tartozéka volt egy patikának – tároltak bizonyos nyersanyagokat, gyógyborokat (pl. Vinum Tokajense!), -eceteket és -olajokat. A különböző alakú és méretű hordók, üvegedények, tölcsérek és szűrők mellett megfigyelhetünk itt egy 17. századi csavaros prést is. A patikák egyik jellegzetes melléktevékenységéhez, a gyertyaöntéshez szükséges vaskereket és viasszal töltött rézedényeket is kiállítanak itt. A pince melletti helyiség egy régi laboratóriumot mutat be, ahol hordozható vaskályhák, rézből készült desztilláló, a legkülönbélebb üvegedények, kannák, préslevek és olajok előállítására szolgáló prések, mozsarak és szűrők, Woulf-üvegek és florensi edények láthatók (1. kép).

A földszinten egy rekonstruált 18. századi patikabelsőt (2. kép) mutatnak be, eredeti bútordarabokkal, és különböző monostori patikákból származó felszerelésekkel. Itt gyűjtötték össze a gyógyszer-tárakban gyakran fellelhető ábrázolásokat is, pl. az orvosok és gyógyszerészek védőszentjeként tisztelt Szt. Kozma és Szt. Damján képét, és hajdani patikák emblemikus figuráit (pl. bárány, oroslán, sas és két néger fából készült szobrát).

1. kép

2. kép

Az első emeleten 19. századi patikákat mutatnak be, különböző stílusú (Empire, neobarokk és Biedermeier) bútorokkal és berendezési tárgyakkal.

A második emeleten régmúlt korok gyógyszerészi edényeit láthatjuk: kis római üvegedényektől a 18. századi áttetsző vagy tejüvegből készült, változatos színű tartókgig. Soknak a címkéjén alkimista szimbólumokat fedezhetünk fel, és gyakori, hogy a latin nyelvű feliratok első betűje vörös, majd feketével folytatódik. A faedények ugyancsak népszerűek voltak a lengyel patikákban, akárcsak a változatos kerámia, fajansz és porcelán edények, melyeknek több országból összegyűjtött széles választékát mutatja be a múzeum (3. kép).

Külön részleget szenteltek a gyógyszerészek által gyakran forgatott könyveknek: láthatunk itt régi herbáriumokat, füveskönyveket, gyógyszerkönyveket, gyógymódokat és készítmények előállítását bemutató munkákat, valamint régi recepteket, orvosságos címkéket.

3. kép

4. kép

A legfelső szinten egy gyógyszerész padlását rendezték be (4. kép), mindazzal a felszereléssel (pl. kések, drogapritók, szűrők, fonott kosarak, perkolátorok, prések), ami a gyógynövény-készítmények előállításához volt szükséges. Faládák és fiókos szekrények is láthatók itt, melyekben precízen felcímkézve a különböző drogokat tartották. Bemutatják a nyersanyagokat, valamint ritka növényi, állati és ásványi eredetű drogokat.

A múzeum számos neves lengyel gyógyszerész emléktárgyait is felvonultatja. Egy részleget pl. Tadeusz Pankiewicz-nek szenteltek, aki – nem zsidóként – a krakkói gettóban 1941-1943 között is tovább üzemeltette a Sas Patikát, mely így a zsidó közösség fontos találkozóhelyévé is vált.

Farkas Ágnes